

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem dziennym i tygodniowym, także z Rozmaitościami co Srody kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4zł., miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z poczta kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 cent. W. A. — Inscrycja w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRENUMERATA.

Na GAZETĘ LWOWSKĄ z DODATKIEM DZIENNYM i TYGODNIOWYM łącznie z ROZMAITOŚCIAMI wynosi:

Na drugi kwartał 1859, od 1go kwietnia do ostatniego czerwca:

na miejscu . . . . . 4 zł. } waluty austr.
z poczta . . . . . 5 zł. }

Z dodaniem 5 cent. na stempel kto żąda osobnego kwitu, a nadto Urzęda i Władze, iż nie przyjmują nietra-
kowananych listów, załączają tyle należności, ile przesłanie kwitu pocztą na ich odległość wynosi.

Przesyłki (franco) odbiera Kantor Gazety Lwowskiej, ulica Niższa Ormiańska Nr. 347.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Anglia. — Francya. — Szwajcarya. — Niemce. — Rosya i Królestwo Polskie. — Deniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Uznanie konsulata amerykańskiego. — Wypadki dzienne. — Wiadomości bieżące.)

Wiedeń, 9. marca. Jego c. k. Apost. Mość raczył nadać najlaskawiej najwyższą uchwałę z dnia 19. stycznia b. r. exequatur P. Szczepanowi S. Remakowi, nowo mianowanemu północno-amerykańskiemu konsulowi w Tryeście i w innych do lombardo-weneckiego królestwa nie należących austryackich portach adryatyckiego morza.

Jego c. k. Apostolska Mość raczył zezwolić najlaskawiej najwyższą uchwałę z dnia 6. lutego b. r. kupcowi Antoniemu Persich na przyjęcie ofiarowanej mu tureckiej posady konsula w Raguzie, i nadać mu władzę wykonawczą.

— *Litogr. koresp. austr.* pisze: Dziennik *Courrier des Alpes* dowodzi bardzo trafnie w najnowszym numerze swoim, że chociażby nawet wywołana szlucznie kwestya włoska dała się załatwić w drodze dyplomatycznej, niedogodziłoby może to załatwienie przy terażniejszym stanie rzeczy w Piemontcie partyi stojącej dziś u steru tamtejszego rządu. Między innymi stawia dziennik ten pytanie, czy rozstrzygnięcie czysto-dyplomatyczne daloby się pogodzić z ofiarami, jakie ta partya od dziesięciu lat wkłada na kraj, i z duchem ostatniej sardyńskiej mowy od tronu? Dalej sądzi, że uczucie niepodległości państw włoskich, jakim zastłaniają się politycy piemontcy, nie jest tak dalece gorące, by można piękne królestwo sardyńskie stawić na kartę dlatego, ażeby uwolnić niektóre prowincye półwyspu od tak zwanej przewagi Austrii. W końcu zaś przytacza *Courrier* list turyński dziennika *Journal de Geneve*, który dla znanej swej barwy politycznej nie może być weale pomawiany o jednostronne ocenianie sytuacji. Korespondent tego dziennika powiada: W Piemontcie ntwierdza się wszędzie przekonanie, że prędzej czy później musi to państwo zerwać z terażniejszym swym systemem politycznym. Przy tem wszystkim, pomimo nieustannej wrzawy wojennej, nie pojmuje nikt jeszcze, jakim sposobem i dlaczego miałoby właściwie przyjść do wojny. „Zmuszony do wydatków, które wyczerpują siły jego, obarczony podatkami wszelkiego rodzaju, zniewolony utrzymywać armię, której liczba nieodpowiada środkiem finansowym, i gromadzić zapasy żywności, które rujnują kraj cały, nie może już Piemont wytrwać długo przy podobnym systemie. A jeśli pogorszyło się polityczne położenie kraju, to niemniej ncierpiałby na tem stosunki finansowe. Nietylko spadła renta od kilku miesięcy więcej niż o 12 procent, ale nawet papiery przemysłowe straciły prawie połowę dawnej swej wartości. Nieufność wzmagą się coraz bardziej, z każdym dniem mnożą się nieszczęścia, straty, bankructwa, które niszczą całe familie, i klęska ta dotyka nietylko szanownych kupców, ale także mnóstwo prywatnych i kapitalistów, których upadek następuje bez najmniejszej nadziei ratunku. Najzgnubniej zaś wpływają te stosunki na stolicę kraju.“ Do tej korespondencyi dziennika geneńskiego dodaje *Courrier* uwagę, że zawikłania, jakie Piemont sam sobie gotuje, a których przynnożą mu jeszcze zabiegi partyi włoskiej, mogą bardzo łatwo wywołać nader krytyczną kwestyę dla tego państwa.

Z Raguzy 28. lutego. Wczoraj wieczór zawinął do Grawozy papieski wojenny parostatek „S. Paolo“ z Rzymu, Mesyny i

Brindisi. Okręt ma 26 ludzi załogi, 4 działa. i jest pod dowództwem porucznika Castagnola. Porucznik oświadczył, że stosunki zmusiły go wpłynąć do portu Grawozy niepodając jednak, jakie jest jego właściwe przeznaczenie.

Dnia 25. b. m. wrócił Wukalowicz do Zubzi, i kazał przysposobić siedm nowych chorągwi narodowych.

— Według telegraficznych wiadomości z Kataro kazał francuski konsul w Skutarach p. Hequard nająć dla siebie w Kataro dwa pokoje, i zdaje się, że zamysła zabawić tam dłuższy czas, gdyż rozporządził, ażeby w domu, gdzie najął mieszkanie, przysposobiono mu także i wikt.

Anglia.

(Posiedzenie z d. 4. marca.)

Londyn, 6. marca. Na posiedzeniu izby wyższej z dnia 4go marca poruszał lord Lyndhurst rozmaite do królewskiej akademii sztuk pięknych odnoszące się kwestye. Akademię sztuk pięknych przeniesiono z gmachu na Trafalgar Square do Burlington House, który nabyto za kwotę 140.000 funt. sztr. Dochody akademii pochodzące jedynie z corocznej wystawy, wynosiły według wykazu lorda Lyndhurst w ciągu ostatnich dziesięciu lat po 7000 funt. szt. w przecięciu. Lord Lyndhurst objawia życzenie, ażeby stowarzyszenie było i nadal pod bezpośrednią opieką korony.

Na posiedzeniu izby niższej z dnia 4. marca zwraca p. Stapleton uwagę izby na podwójny wybór hospodara w Ksiestwach Naddunajskich, i uprasza o wyjaśnienie, jaką rolę odgrywał angielski poseł w tej sprawie przy konferencyach w Paryżu, i jakiej polityki zamysła trzymać się angielski rząd. Sekretarz spraw zewnętrznych oświadcza: izba uzna niewątpliwie, że jest niepodobienstwem, ażeby w imieniu rządu dał obszernie i dokładne oświadczenie w rzeczonej sprawie. Nie śmie oświadczać swego zdania, czy wybór Kuzy hospodarem Multan i Wołoszczyzny sprzeciwia się literze i duchowi konwencyi podpisanej w Paryżu. Tyle jednak wolno mu wyrzer, że autorowie paryskiej konwencyi nie domyślali się nawet takiego wyboru. Porta uważa ten wybór oczywiście za naruszenie traktatu, i z tego powodu zgodziły się europejskie mocarstwa wytoczyć tę sprawę w Paryżu. Roebuck przemawia za unią, i wyraża nadzieję, że mieszkańcy Multan i Wołoszczyzny pozostaną państwem zjednoczonym, i nie dozwolą, ażeby dyplomaci narzucali im jarzmo niewoli. — W odpowiedzi na zapytanie Palka doradza Bright w sprawie reformy parlamentu, ażeby przed jego własnym bilem reformy wzięto pod obrady bil rządowy. Gdy na wniesienie swego bilu upatrywać będzie stosowną chwilę, zapowie to dość wczesnie. Minister wojny generał Rel przedkłada potem budżet armii. Suma, której żąda, ażeby została przyzwoloną, wynosi 11,568.060 funt. sztr.; liczba żołnierzy z wyjątkiem znajdujących się w Indyach 122.655, liczba indyjskich wojsk 106.902, a ogólna liczba angielskiej armii lądowej 229.557 ludzi. Kilka pozycyi budżetu armii przyjęto; między temi 3,724.474 funt. sztr. na żołd dla wojska liniowego i 150.000 dla milicyi.

Francya.

(Dekrety w Monitorze. — Rady departamentalne. — Książę Malakowy w Paryżu. — Wiadomości bieżące. — Artykuł Monitora dostojny. — Rozprawy w zgromadzeniu prawodawczem. — Francuskie wiadomości o uzbrajaniu się we Francyi.)

Paryż, 6. marca. *Monitor* ogłasza uchwałę senatu, na mocy której dotacya książąt i księżniczek cesarskiej familii zostanie podwyższoną, koszta zaślubin księcia Napoleona opłacone i oprawa na wypadek owdowienia księżny Klotyldy w kwocie 200.000 franków wyznaczona.

— Cesarzski dekret z dnia 2. marca powołuje powiatowych radców departamentu niższego Renu na dzień 18. marca na obrady względem założenia nowej sieci komunalnych gościńców. Z tego samego powodu powołano jeneralną radę na dzień 21. marca; prócz tego obradować będzie jeneralna rada nad innymi ważnymi kwestyami. Tulońsko-marsyjska żelazna kolej oddana zostanie już na dniu 10. marca.

— Książę Małakowy znajduje się od kilka dni w Paryżu i dnia 3. marca był na obiedzie u Cesarza.

— *Monitor* ogłasza cesarski dekret, że niewolno Francuzom przyjmować od obcego monarchy ofiarowanej dekoracji, bez poprzedniego upoważnienia, rządu co może nastąpić z bardzo tylko ważnych i osobliwych powodów.

— Linijowy pułk nr. 29 stojący obecnie w Bourges otrzymał namioty obozowe i wszelkie wojenne przyrządy.

— Artykuł *Monitora* znany w wyciągu z telegraficznej depeszy jest dosłownie następujący:

„Stan rzeczy we Włoszech, chociaż zadawiony już, wydał się tak ważnym, że musiał obudzić uwagę Cesarza, gdyż szefowi głównego mocarstwa, jak Francya, nie wolno stać odrębnie w obec spraw, od których zawisł porządek europejski. Ożywiony duchem przezorności, stara się Cesarz jak najusilniej wynaleźć rozsądny i słuszny sposób załatwienia tych trudnych spraw. Nie potrzebuje on nic tać ani zaprzeczać, jak co do swych dążeń, tak co do swych związków. Widoki Francyi władają jego polityką i usprawiedliwiają jego czujność. W obec olawy nienzasadnionej, co chętnie wierzym, a która wburzyła umysły w Piemencie, przyrzekł Cesarz Królowi Sardynii bronić go od wszelkich zaczepnych kroków Austrii. Więcej nie przyrzekł nic, a wiadomo, że dotrzyma słowa. Sąże to marzenia wojenne? Odkąd ze to nieprzystoi już roztropności przewidywać mniej więcej bliskie zakłócenia i rozważać ich skutki? Właśnie wykazaliśmy, co z myśli, obowiązków i zamiarów Cesarza jest prawdziwym; wszystko zaś, co dodaje przesada prasy, jest urojonem, kłamstwem i szaleństwem. Francya, mówią, przedsięwzięła znaczne uzbrojenia. To jednak jest obwinieniem zupełnie bezzasadnym. Normalny, w 1857 roku przyjęty stan armii na stopie pokoju wcale nie jest przekroczony. Artylerya zakupuje 4000 koni, ażeby osiągnąć stan przepisany. Każdy pułk piechoty liczy 2000, każdy pułk jazdy 900 ludzi. Mówią także, że w arsenalach objawia się nadzwyczajny ruch. Zapominają jednak, że wszelki materiał naszej artylerji mamy zmieniać i całą naszą flotę przekształcać. Przekształcenie naszej całej floty, ażeby ją przyprowadzić do normalnego stanu, było postanowione oddawna, każdego roku potwierdza prawodawcze ciało do przedsiębiorstwa i pomimo największych usiłowań będzie potrzeba jeszcze lat kilka do zupełnego ukończenia tych robót. Niepokoją się także przygotowaniem naszej marynarki. Wszelkie przygotowania w marynarce ograniczają się na uzbrojeniu czterech fregat, przeznaczonych do transportowania wojsk naszych do Algierji i czterech według mieszanego systemu zbudowanych statków transportowych przeznaczonych na rozmaite wypadki osobliwie na służbę do Civitavecchii i dla zaprowadzenia naszych wojsk w Kochinchinie. Tak stoja rzeczy. Wszystkich poczciwych powinno uspokoić zupełnie co do planów Cesarza, i zbici twierdzenia tych, którzy obudzają wątpliwość w obec najrzetelniejszych zamiarów i którzy pragną zakłócić spokojną sytuację. Nie czasze już zapytać, kiedy ustana te niepewne i niedorzeczne pogłoski rozszerzane dziennikami z jednego na drugi kraniec Europy, a które łatwowiernej publiczności przedstawiają Cesarza jakoby dążył do wojny, czyniąc go równocześnie odpowiedzialnym za obawy i uzbrojenia Europy. Któż śmie przywłaszczać sobie prawo obalamować w tak obrazający sposób opinię publiczną? Gdzież są wyrazy, gdzie dyplomatyczne noty, gdzie czyny, w których objawiały by się chęć wywołania wojny. Któż widział potrzebnych żołnierzy, kto poleżył działa, kto oszacował prowianty, które z takimi kosztami i z takim pospiechem miały być pomnożone nad normalny zwyczajny stan na stopie pokoju? Gdzie nadzwyczajny pobór do wojska, gdzie zaciągi z przedwczesnych klas wieku? W którym ze to dniu powołano żołnierzy będących za urlopem, któż nareszcie zdoła wykazać choćby tylko najmniejszy powód do tych obwinień, jakie wymyśla zła wola, rozszerza łatwowierność a przypuszcza nierozsadek? Bez wątpienia, Cesarz czuwa nad rozmaitemi przyczynami zakłócenia, które mogłyby powstać na widokrepu politycznym. Jestto właściwie zadaniem każdej mądrej polityki, że stara się zazęgnąć wypadki albo kwestye, które mogły by zakłócić porządek, bez którego nie można myśleć ani o pokoju ani o żadnej transakcyi. Przy ważnych kwestyach nie idzie wcale o odwołanie, ale o bezpieczeństwo na przyszłość. Taka przezorność nie jest ani prowakacją ani agitacją. Kwestye rozważać, nieznaczy: utwarzać je; a odwracać od nich spojrzenia i uwagę, nieznaczy: uchylać je i rozwiązywać. Zresztą weszło już rozważenie tych kwestyi na kolej dyplomatyczną a nie dozwala przypuszczać, by rezultat konferencyi miał być niepomyślnym co do utrwalenia powszechnego pokoju.“

— Do *Köln. Ztg.* piszą z Paryża pod dniem 5. marca: Dziśniejszy artykuł *Monitora* względem przesilenia obudził w całym świecie największe zdziwienie, i każdy pyta, jakie znaczenie należy przypisać temu urzędowemu obwieszczeniu. Zdania jednak bardzo się różnią jedne od drugich. Nie zapuszczając się w bliższe rozważanie, ograniczę się jedynie, pisze korespondent, na opisanie statnich wypadków w tutejszem zgromadzeniu prawodawczem, które

może wspólnie z wiadomościami z zagranicy nie były bez wpływu na artykuł *Monitora* Komisya budżetu, składająca się z 14 członków (po dwóch z każdego oddziału) miała w ostatnią środę rozpocząć dyskusję nad budżetem. Odroczyła się jednak na wniosek p. Devinek, który wtedy chciał przystąpić do rozpoznania budżetu, gdy rząd da dostateczne objaśnienie względem kwestyi, która dziś cały świat zajmuje, to jest wojna, czyli pokój. Zarazem wezwała komisya prezidenta rady stanu p. Baroche, aby stawiając się przed nią, dał potrzebne objaśnienia. Jednak zamiast niego wystąpił tylko hrabia Morny i miał długą mowę do komisji wzywając ją, ażeby wotowała na budżet i spuściła się na mądrość Cesarza.

Lecz to nie zaspokoilo komisji. Oświadczyła hrabi, że wie bardzo dobrze, że na mocy konstytucyi nie przyszuja jej prawo zajmować się zewnętrznymi sprawami, jednak nadaje jej upoważnienie nie wotować na budżet, jeśli taka będzie jej wola, i dlatego postanowiła zaproponować izbie nie wotować, jeżeli ze strony rządu nie nastąpią dokładne objaśnienia względem wyrażonych kwestyi, ponieważ jeśli tak nie postąpiła, tedy omijałaby ciało prawodawcze.

Komisya budżetu odbyła tedy wczoraj drugą sesję, na której nakoniec wystąpił pan Baroche. Oświadczył, że komisya musi przystąpić do rozpoznania budżetu, chociaż nie otrzyma objaśnienia względem przedłożonych kwestyi, gdyż on nie może jej dać najmujszej w tej mierze odpowiedzi. Devinek, który przedłożył rzeczony wniosek (komisya przyjęła go 10 głosami przeciw 4), zabrał głos po mowie pana Baroche, i oświadczył ponownie, że w takim razie komisya proponuje izbie wręcz odmówić wotowanie nad budżetem. Baroche wyprosił potem (komisya zabrała się o drugiej godzinie) trzy godzin czasu, ażeby zasięgnąć woli Cesarza. O piątej godzinie stanął znów Baroche przed komisją, i dał jej oświadczenie, że pewniejszy jest pokój niż wojna; wojna może wprawdzie wynikać, jednak jest to rzecz bardzo niepewna, i można mieć wszelką nadzieję, że do tego nie przyjdzie. Oświadczenia te zaspokoilo poniekąd komisję. Ale obrala sprawozdawcą przewodzącą opozycyji pana Devinek, a to 10 głosami przeciw 4.

— Pięć dywizyj jest gotowych do wyruszenia w pole. Pierwsza dowodzi jeneral Renaut; druga jeneral Luzy de Pelissac, z jenerałami brygady Donet i Lenoble; trzecią, jeneral Bonat z jenerałami brygady Collineau i Bataille; czwartą, jeneral Walsin Esterhazy z jenerałami brygady Ofanelle i Saurin; piątą, składa się z pułków gwardyi. Pułki artylerji 2, 11 i 14 są przeznaczone postępować z temi pięciami dywizyami.

Przednią strażą będzie dowodzić jeneral Bourbaki z jeneratem Parthuneau na czele dwóch dywizyj kawaleryi. — Jeneral Niel przeznaczony jest szefem jeneralnego sztabu.

Szwajcarya.

(Neutralność Szwajcaryi.)

Zastanawiają się teraz wszyscy nad politycznym stanem rzeczy, a zatem i nad kwestyą neutralności szwajcarskiej. Na to jest zgoda niemal powszechna, by Szwajcarya zachowała się zupełnie neutralnie, i w razie potrzebnym opierała się wszelkiemu najściu swej ziemi; co jednak do obsadzenia neutralnych powiatów sabaudzkich, tedy w tej mierze zdania się rozchodzą. Jedni utrzymują, że Szwajcarya w razie wojny w tych prowincjach nie powinna ścierpieć wojsk obcych, i że powiaty te należy jej obsadzić własnym żołnierzem, jeśli to uzna za rzecz potrzebną. Inni są zdania tego, że na wypadek wojny wypadałoby obsadzić wojskiem całe terytorium neutralne, i że tylko taka przy tem zachodzi trudność i obawa, że wtenczas byłyby przednie straze francuskie w St. Gingolf. Wspominają także i wypadek z roku 1667 i 1668, kiedy to wówczas jeszcze hiszpańska Franche-Comté zawrzeć chciała z Szwajcaryą traktat neutralności, lecz nim do tego przyszło, opanowały ziemie te wojska Ludwika XIV. Dziennik *Schweizerbote* zaleca przygotować się wcześniej do obrony neutralności. Żąda, by rada związkowa uchwaliła nową organizację armii i sztabów, lub gdyby chciano utrzymać niedostateczną organizację z roku 1856, natenczas wypadałoby ją uzupełnić należycie, a komendantom dywizyj polecić zruchomienie armii przeznaczonej do służby czynnej. Tym sposobem okazano by przynajmniej, że Szwajcarya pojmuje całą ważność przygotowujących się wypadków.

Niemce.

(Domysły finansowe. — Król Wirtemberski spodziewany z powrotem. — Wiadomości bieżące.)

Z **Berlina** donoszą z 4. marca: Od pozawczoraj sprawila tu niemile wrażenie wiadomość podana przez dziennik bankowy i handlowy, że te zakłady pieniężne, które w ciągu lat ostatnich pośredniczyły w zaciągnięciu pożyczki pruskiej, wspominają teraz znów o potrzebie dalszej pożyczki skarbowej. Jakoż mimo tego bardzo oględnego i ostrożnego wyrażenia się wnosić jednak należy, że rząd myśli o zaciągnięciu pożyczki na wypadek zruchomienia armii i po zamknięciu posiedzeń izby, gdyż jak długo obradują, potąd też zakłady te niepotrzebują rozpoczynać czynności bankowych przed wyrażeniem uchwaleniem pożyczki.

Frankfurt, 6. marca. Dotychczasowy kr. pruski poseł przy sejmie związkowym p. Bismark-Schönhausen, odjechał ztąd wczoraj do Berlina, zkad uda się wkrótce na nową swą posadę w charakterze nadzwyczajnego posła i pełnomocnego ministra Prus przy cesarskim dworze.

Sztutgarda, 5. marca. Powrotu Króla z Nissy spodziewają się z pewnością z końcem tego miesiąca. — Zakaz wyprawiania koni ma być temi dniami wydany.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Rozporządzenie względem zawierania kontraktów czynszowych między właścicielami dóbr i rolnikami. Dokończenie.)

Art. 37. Właściciel dóbr, mający zamiar czynszować rolników w dobrach jego osiedlonych, lub odnowić kontraktu czasowe, donosi o tem delegacji powiatowej, zamawiając sobie jej współdziałanie w razie potrzeby.

Jezeli właściciel czynszowanie bezspornie dopełnił i umowy z rolnikami dobrowolnie spisał, obowiązany jest zakomunikować takowe delegacji powiatowej, która one rozpoznaje, zaopiniuje i rządowi gubernialnemu do zatwierdzenia przedstawi.

Art. 38. W razie zgłoszenia się stron o pośrednictwo przy zawieraniu układów o czynszowanie, delegacja powiatowa ześle na grunt jednego swojego członka, ażeby rzecz zbadał, wyjaśnił i nieporozumienia usunął; albowież zjedzie na grunt w komplecie, ażeby nanowem swoją wpłynęła skutecznie na umawiające się strony.

Gdyby delegacja stron pogodzić nie mogła, czynność cała za niedoszłą uważana będzie i poprzedni status quo pozostanie.

Art. 39. Umowy przedstawione rządowi gubernialnym przez delegacje powiatowe, rozpoznawane i ostatecznie zatwierdzane będą przez osobny komitet gubernialny, do składu którego pod przewodnictwem gubernatora cywilnego należeć mają:

Marszałek szlachty gubernialny.
Prezes i prokurator trybunału cywilnego.
Prezes i radca dyrekcji szczegółowej towarzystwa kredytowego ziemskiego.

Rada wydziału administracyjnego.
Po roztrząsaniu i zatwierdzeniu przez komitet powyższy umów, rząd gubernialny zwraca one delegacjom powiatowym.

Art. 40. Delegacje powiatowe i komitety gubernialne, winny przy roztrząsaniu i zatwierdzaniu kontraktów czynszowych ściśle czuwać, aby takowe jak z jednej strony nie były uciążliwe dla osadników, tak z drugiej nie obniżyły wartości dóbr, a tem samem i bezpieczeństwa wierzycieli hipotecznych.

Jezeli podług osnowy kontraktu osadnicy uiszczać mają wkupne takowe może być podniesione przez właściciela jedynie w razie zgodzenia się wierzycieli hipotecznych. Gdy oni na to nie zezwolą, wkupne złożone zostanie do banku Polskiego i ulegać będzie klasyfikacji, podług przepisów kodeksu postępowania cywilnego.

Art. 41. Na marszałków gubernialnych szlachty wkłada się obowiązek, aby jako reprezentanci stanu szlacheckiego, starali się wpływać na pomyślny i spieszny rozwój czynszowania.

Art. 42. Zasady niniejszem postanowieniem objęte, stosują się także do dóbr, będących własnością duchowieństwa, gmin i instytucji pod opieką rządu zostających, z zachowaniem prawideł, jakie we względzie zarządzania takimi dobrami istniejące przepisy i rozporządzenia stanowią.

Art. 43. Umowy właścicieli dóbr z rolnikami, tak o wieczyste, jako też czasowe posiadanie, po zapadnięciu najwyższego aktu z r. 1846 a przed ogłoszeniem niniejszego postanowienia zawarte, a które nie dotyczą gruntów folwarcznych, a nie są przez komisję rządową spraw wewnętrznych i duchownych zatwierdzone, mają być roztrząsane naprzód przez delegacje powiatowe, a następnie przez komitety gubernialne, według zasad niniejszego postanowienia i jeśli będą z takowem zgodne, ostatecznie zatwierdzone przez ten komitet.

Jezeli zaś kontrakty te okazały się niezgodnymi z niniejszem postanowieniem, a delegacje powiatowe nie zdołają skłonić stron do zmodyfikowania warunków kontraktowych zgodnie z rzezonem postanowieniem, interes przedstawiiony być winien z opinią komitetu gubernialnego pod zaopiniowaniem komisji rządowej spraw wewnętrznych i duchownych.

Art. 44. Komisja rządowa spraw wewnętrznych i duchownych upoważniona jest do rozwinięcia niniejszego postanowienia w szczególności i do rozwiązywania w duchu onego wątpliwości, jakieby wywiązać się mogły.

Art. 45. Wykonanie niniejszego postanowienia, które w dzienniku praw ma być zamieszczone, wszystkim władzom do których to należy, w szczególności zaś komisjom rządowym spraw wewnętrznych i duchownych, jako też sprawiedliwości poleca.

Działo się w Warszawie, d. 16. (28.) grudnia 1858 r.
Namiestnik, generał-adjutant (podp.) książe Górczakow.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 8. marca. Dzisiejszy *Monitor* zawiera następujący dekret: Uwalniamy niniejszem naszego kuzyna, księcia Napoleona, na własne życzenie jego od urzędu ministra Algierji i kolonii i poręczamy tymczasowo ten urząd ministrowi rolnictwa, panu Rouher.

Dziennik *Constitutionnel* zawiera artykuł pana Renée z objaśnieniem noty *Monitora* prawie tej treści: Ostatni artykuł *Monitora* wykladano rozmaicie. Ci, co wierzą w wojnę, upatrują w nim odwrót, a stronnicy pokoju nieznaczają w wyrazach jego dostatecznego zaspokojenia. Polityka Cezarza nie zmieniła się wcale. Nieśluszenie upatrywano w *Monitorze* myśl nowego programu politycznego, nagły zwrot do pokoju. Niepotrzeba tu powracać do zasad pokoju, gdyż nieistniało nigdy postanowienie wojny. Od niejakiego czasu pracuje Austria nad tem, by podburzyć (soulever) Niemczech przeciw Francji i przypisuje niesłusznie rządowi francuskiemu ambitne plany, które jak wiadomo całej Europie, nieistniały wcale; proponują krucjate, jak w roku 1813, jak gdyby Cezarz wyrzekł

choć jedno słowo, które mogłoby niepokoić Niemczech. Nawet posunięto się dalej jeszcze, utrzymując, że ujarzmienie Włoch potrzebne jest dla bezpieczeństwa rzeszy; ale niepotrzeba nawet zbijać tak błędne mniemanie. Na wszystkie te mylne wyobrażenia odpowiedział *Monitor*. Zależało mu na tem, by obalić niesłuszne posądzenia. Rzecz jasna, że spokój i bezpieczeństwo Niemczech nie są bynajmniej zagrożone. Zachowanie się Francji jest spokojne, a polityka jej cierpliwa. Rząd francuski niezboczył ani na chwilę z drogi umiarkowania, lecz opierał się prawnie na dyplomacji, by znaleźć środek do załatwienia trudności, i objawił nadzieję, że załatwienie to wypadnie spokojnie. A kiedy rząd tak potężny składa podobne oświadczenia to potrzeba mu wierzyć nieposadzając go, że chciał cokolwiek zataić lub okazał się niestałym.

London, 9. marca. Na wczorajszym posiedzeniu izby niższej odpowiedział *Fitzgerald* na interpelację *Bowyer*a, że rząd angielski dowiedział się z ubolewaniem, że w Sardynii werbuja zbiegów i wychodźców z rozmaitych części Włoch, i radził usilnie rządowi sardyńskiemu, ażeby unikał wszelkiego powodu do zerwania pokoju. — W obudwu izbach występowało mocno przeciw rządowi za sprawą portugalską.

Turyń, 8. marca. Jak donosi *Natione*, uchwalone zostało formowanie batalionów ochotniczych pod komendą generała Garibaldi. *Diritto* zapewnia, że klasy rezerwowe mają być powołane w szeregi, i że postanowiono złożyć obóz obserwacyjny.

Hanower, 8. marca. Król. ministerjum finansów zakazało wczoraj na mocy traktatów związku celnego wyprowadzać konie z królestwa do granic.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 11. marca. Na naszym dzisiejszym targu były następujące ceny: miec pszenicy (82 H) 3zl.13c.; żyta (80 H) 1zl. 63c.; jęczmienia (74 H) 1zl.40c.; owsa (49 H) 1zl.17c.; hreczki 1zl.60c.; kartofli 1zl.; — cetnar siana 97c.; słomy paszowej 79 c., podściółki 53c.; — sag drzewa bukowego 10zl.15c., sosnowego 8zl. 14c. Ceny drobiazgowej sprzedaży bez odmiany.

Zestawienie przeciętnych cen, czterech głównych gatunków zboża i innych artykułów, na targach w obwodzie złoczowskim, stryjskim, brzeżańskim, stanisławowskim, tarnopolskim i czortkowskim, w pierwszej połowie lutego b. r.

Złoczów	Brzeżany				Stanisławów		Tarnopol		Czortków	
	zr. cen.	zr. cen.	zr. cen.	zr. cen.	zr. cen.	zr. cen.	zr. cen.	zr. cen.	zr. cen.	
Walnty austriackiej										
Miec pszenicy	2 69	2 90	3 4	3 4	2 48	2 59				
żyta	1 54	1 92	1 83	1 91	1 48	1 77				
jęczmienia	1 37	1 49	1 27	1 46	1 98	1 17				
owsa	89	91	89	87	75	84				
hreczki	1 41	1 97	1 44	1 66	1 25	1 34				
kukurudzy	63	7	1 98	1 95	1 59	1 48				
ziemniaków	63	88	77	84	60	59				
Cetnar siana	79	1 4	1 17	1 58	1 20	1 72				
welny	24 1/2	100	40	77	5 8					
nasienia konicza	36	75	36	75	41					
Sag drzewa twardego	6 18	5 71	4 91	7 77	8 71					
miękkiego	4 62	4 50	5 55	5 50	6 47	4 82				
Funt mięsa wołowego	8 2/3	7	8 1/3	8 1/2	9	7				
Mas okowity	51	50 1/2	42	58	51	41				

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 11. marca.
Hotel europejski: P. Rylski H., z Dłużniowa.
Hotel Langa: Freund B., z Żabna. — Theuner F., e. k. rotm., z Tarnopola. — Br. Wesenburg e. k. porucz., z Wiednia.
Hotel angielski: Zawadzki J., z Firlejówki. — Br. Hagen E., z Wielkich ócz. — Hr. Łoś A., z Werebraty.
Pod kolej żelazną: Cywiński L., z Dąbrowicy.
Hotel Leszczyńskiego: Szyrny Piotr, Józef i Tadeusz, z Krakowa.
Gromnicki J., z Budzanowa. — Brzezowski Z., Radziechowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 11. marca.
PP. Hr. Gołuchowski A., do Łosicza. — Kudła Antoni, przeł. obw. do Belza. — Morawski Wład., do Oleszy. — Hr. Poniński A., do Kowalówki. — Topolnicki F. X., do Zernicy. — Wolański J., do Rzepnicy. — Zawadzki A., do Bukaszowic. — Kołaczkowski M., do Akmaniec. — Obadiano B., otomański kapitan, do Włoch.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 10. marca.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaun.	Stan powietrza według wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	327.12	- 0 4°	90.1	zachodni mc.	śnieg
2. god. po poł.	328.63	+ 1.8°	74.0	połn.-zach. mr.	pochmurno
10. god. wiecz.	328.91	+ 2.5°	93.2	zachodni "	"

Wysokość śniegu 4. "

T E A T R.

Dziś opera niemiecka: „Iron Juan.“

Termina

sprzedaży, kupna, dzierżawy, licytacji i t. d.

Dnia 14. marca: Sprzedaż realności nr. 24 w Cieszanowie — Licytacja dla zabezpieczenia potrzebnych reparacji przy gościńcu staromiejskim za pomocą ofert w Samborze. — Licytacja na przewiezienie mundurów i rysunków w Jarosławiu. — Licytacja dla zabezpieczenia potrzebnych reparacji przy gościńcu brzeżańskim za pomocą ofert w Brzeżanach. — Wydzierżawienie temporalistów probstwa tartakowskiego w Złoczowie.

Dnia 16. marca: Sprzedaż realności nr. 81 w Meryszczowie w Przemyslanach. — Wydzierżawienie wójtostwa w Spryniu w Samborze.

Dnia 18. marca: Sprzedaż realności nr. 903 1/4 we Lwowie.

Dnia 21. marca: Sprzedaż realności nr. 161 w Przemyśle.

Dnia 22go marca: Wydzierżawienie ratusza miejskiego za pomocą ofert w Stanisławowie. — Licytacja na zabezpieczenie potrzebnych reparacji przy gościńcach w obwodzie sanockim za pomocą ofert w Sanoku. — Wydzierżawienie propinacji w Jaryczowie. — Sprzedaż realności nr. 1-723 w Czerniowcach.

Dnia 24. marca: Sprzedaż realności nr. 514 i 516 1/4 we Lwowie. — Sprzedaż realności nr. 158 w Mikołajowie.

Kurs lwowski.

Dnia 11. marca.

	gotówka		towarem	
	zł.	c.	zł.	c.
Dukat holenderski . . . . . wal. austr.	4	95	5	5
Dukat cesarski . . . . . „ „	5	6	5	15
Półimperyj zł. rosyjski . . . . . „ „	8	60	8	80
Rubel srebrny rosyjski . . . . . „ „	1	64	1	68
Talar pruski . . . . . „ „	1	60	1	65
Polski kurant i pięciozłotówka . . . . . „ „	1	20	1	23
Galicyj. listy zastawne za 100 złr. } Galicyjskie obligacje indemnizacyjne } 5% Pożyczka narodowa . . . . . }	81	15	82	—
	71	—	72	15
	75	10	76	35

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 11. marca.

1. Dług publiczny. A. Państwa. W walucie austriackiej po 5% za 100 zł. —. Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 76 30; Z roku 1851

serya B. po 5% za 100 zł. —. Z konwersji kuponów po 5% za 100 zł. —. Metaliki po 5% za 100 zł. 74.10; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —; po 3% za 100 zł. —; po 2 1/2% za 100 zł. —; po 1% za 100 zł. —. Przeznaczone do losow. z r. 1834 za 100 zł. —; z r. 1839 za 100 zł. —; z r. 1854 za 100 zł. —. — Losowane obligacje dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. — Przeznaczone do losowania obligacje dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. —; po 2 1/2% za 100 zł. —; po 2% za 100 zł. —; po 1 1/2% za 100 zł. —. Przeznaczone do losowania obligacje dawnego długu państwa za granicą uprocentowane: po 5% za 100 zł. —; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. — B. Krajów koronnych. Obligacje indemnizacyjne: Niższej Austrii po 5% za 100 zł. —; Węgier —; Banatu Temeskiego, Koroacyi i Sławonii 71.50; Galicyi 72.50; Bukowiny —; Siedmiogrodu 70. —; innych krajów koronnych —; z klauzula losowania w roku 1867 — i Lombardoweneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —.

2. Akcje. Banku narodowego sztuka 866 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 185.80; niższo-aust. towarzystwa eskomtoowego 539 —; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. 1645; towarzystwa kolei żelaznej państwa 229. —; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty —; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. —; kolei Cisy po 200 zł. m. k. —; — lomb.-weneck. kol. żelaz. —; wach. kolei Cesarza Franciszka Józefa —; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. 435.50; Lloyd'a w Tryeście po 500 złr. —.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —; na 6 lat po 5% za 100 zł. 96. —; na 10 lat po 5% za 100 zł. —; — przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —; w walucie austriackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka 96 35 towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3. miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 92.50. Berlin za 100 talarów 161. —. Wrocław za 100 talar. —. Frankfurt n. M. za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 92 60. Genua za 100 lirów piemonckich —. Hamburg za 100 marko banko 82.20. Lipsk za 100 talarów —. Liwurna za 100 lirów toskańskich —. Londyn za 10 funtów szterl. 108.40. Lugdun za 100 franków —. Medyolan za 100 zł. waluty austriack. 107.75. Marsylia za 100 frank. —. Paryż za 100 fr. 43.20. Praga za 100 zł. wal. austr. —. Tryest za 100 zł. wal. austr. —. Wenecya za 100 zł. wal. austr. —.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrow wołoskich 15.67. Konstantynopol za 100 piastrow tureckich —. Wexlowe dyskonto banku narod. 5% —. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 5 16, dukaty ces. pełnej wagi 5.16, korony 14.90, półkorony —.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 9. marca.

Dług publiczny.

A. Państwa.

	pien.	towar.
W austr. wal. po 5% za 100 zł.	70. —	71. —
Z pożyczki narodow. po 5% za 100 zł.	77.50	77.70
Z roku 1851, ser. B. po 5% za 100 „	—	—
Metaliki po 5% za 100 zł.	75.30	75.40
dtto. „ 4 1/2% za 100 zł.	63.50	64. —
Przeznac. do wylos. z r. 1834 za 100 zł.	295. —	300. —
„ 1839 „ 100 „	125. —	126. —
„ 1854 „ 100 „	109. —	109.25
Renty Como po 42 hr. austr.	14.50	15. —
B. Krajów koronnych		
Niższej Austrii	90. —	92. —
Węgier	72.50	73.50
Banatu Temeskiego, Koroacyi i Sławonii	72. —	73. —
Galicyi	72. —	72.50
Bukowiny	70. —	71. —
Siedmiogrodu	70. —	71. —
innych krajów koronnych	85. —	90. —
Z klauzula losowania w r. 1867	—	—

Akcyje.

Banku narodowego sztuka	880. —	885. —
Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu po 200 zł. wal. austr.	194.70	194.96

pien. towar.

Niższo-aust. towarzystwa eskomt. po 500 zł. mon. konw.	550. —	555. —
Północnej kolei Cesarza Ferdynanda po 1000 zł. mon. kon.	1660. —	1663. —
Towarzystwa kolei żelaznej państwa po 200 zł. mon. konw. czyli 500 fr.	234.30	234.50
Kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. mon. kon. za 100 zł. (5%) wpłaty	113. —	114. —
Połud.-półn.-niemieckiej kolei komunikacyjnej po 200 zł. m. k.	154. —	154. —
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	105. —	105. —
Lomb.-weneckiej kolei żelaznej po 570 lir. austr. czyli 192 zł. m. k. z 76 zł. 48 kr. (40%) wpłaty	97. —	98. —
Wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa po 200 zł. czyli 500 frank. z 60 zł. (30%) wpłaty	64. —	65. —
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	440. —	445. —
Lloyda austr. w Tryeście po 500 „	—	260. —

Listy zastawne.

Banku narodowego w mon. kon. { Głownie po 5% za 100 zł.	94. —	95. —
{ 10 „ „ 5% „ 100 „	92. —	93. —
{ przeznaczone do losowania po 100 zł.	86. —	86.30
{ na 12 miesięcy 5% za 100 zł.	99.50	99.75
Banku narodowego w wal. austr. { przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł.	82. —	83. —

pien. towar.

		pien.	towar.
Losy.			
instyt. kredyt. dla handlu i przemysłu po 100 zł. waluty austr. za sztukę	98. —	98.50	
Towarz. żeglugi parowej na Dunaju po 100 zł. mon. kon.	101. —	102. —	
Esterhazego 40 zł. m. k.	70. —	71. —	
Salma 40 „ „	41.50	42. —	
Palliego 40 „ „	37. —	37.50	
Clarego 40 „ „	35.50	35.75	
St. Genois 40 „ „	35. —	35.50	
Windischgrätz 20 „ „	22. —	22.50	
Waldsteina 20 „ „	24. —	24.50	
Keglevicha 10 „ „	14.25	14.50	

Na 3 miesiące.

Augsburg za 100 zł. połud.-niemieckiej waluty 5%	90.50	91. —
Frankfurt n. M., za 100 zł. połud.-niemieckiej waluty	90.50	91. —
Hamburg za 100 marko banko 2 1/2%	80. —	81. —
Londyn za 100 funtów szterl. 3%	106.60	106.70
Paryż, za 100 franków 3%	42.10	42.20

Kurs złota.

	pien.	towar.
Dukaty ces. mennicze 5 zł. — 10 cen 5 zł. — 11 cen	14	60
Korona	8	70
Napoleonodor	8	80
Rosyjski imperyjal	8	80

KRONIKA.

Jutro o godzinie 12 w południe odbędzie się w pałacu niedyś hr. Potockich (przy placu halickim) roczne ogólne zgromadzenie członków galicyjskiego Towarzystwa muzycznego.

Izba handlowo-przemysłowa składając niniejszem Szanownej publiczności najczulsze podziękowanie za udział w balu danym dnia 19. lutego na strzelnicy na korzyść tutejszej szkoły rzemieślniczej, podaje oraz do publicznej wiadomości, że dochód z tego balu wynosił 789 zł. 25 c., od czego potrąciwszy kosztu urządzenia tego balu w kwocie 279 zł. 11 c., pozostaje czysty dochód 510 zł. 14 c. w. a.

(Wystawa sztuk.) Akademia sztuk pięknych w Petersburgu urządza na wiosnę wystawę i zaprasza do udziału w niej artystów wszystkich narodów. Dzieła przeznaczone na wystawę muszą być nadesłane przed 28. marca.

(Maszyna do robienia podkówek.) W Ameryce używają teraz do robienia podkówek maszyn, które dostarczają 240 sztuk na godzinę. Podkowy te są z żelaza lanego i wprawdzie droższe nieco, ale zato trwałe niż z kutego żelaza.

Dodatek tygodniowy Nr. 10

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

- 1) Galicyjskie e. k. Towarzystwo gospodarskie. Sumaryusz przychodów i wydatków kasy galicyjskiej Towarzystwa gospodarskiego za rok 1858. Bilans na podstawie obrachunku pojedynczych funduszy z końcem roku 1858.
- 2) Pismienictwo w Galicyi. Tablica VI. Zestawienie czasopismów sławiańskich w Austrii za lat trzy. Wyjaśnienie dwóch tablic. Pisarze galicyjscy najczelniej drukują po za obrębem prowincyi swe prace. Przyczyny tego. Punkt koncentracyjny czyli ognisko literatur sławiańskich. Mylne wzianki o oświacie w prowincyi według liczby dzienników. Przyczyny tamujące dziennikarstwo u nas. Przyczyny, dlaczego naukowe dzieła nie polskie, ale obce, popłatne są u nas. System wychowania publicznego. Liczba druków rocznie w Polsce, u Czechów i u Rosyan. Czasopismo biblioteki Ossolińskich.
- 3) Budżet miasta Lwowa na rok administracyjny 1859.
- 2) Piwniczna. Dokument z roku 1348 i kilku lat późniejszych. (Dok.) Stanisław August król potwierdza przywileje na założenie miasteczka i na jarmarki, także zakaz zabraniający żydom osiedlać się w niem.